

PRAVILNIK

O BLIŽIM USLOVIMA I NAČINU OSTVARIVANJA NEGE I PREVENTIVNO-ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DECE U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI

("Sl. glasnik RS", br. 112/2017)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi i način ostvarivanja nege i preventivno-zdravstvene zaštite dece u predškolskoj ustanovi.

Član 2

Negu i preventivno-zdravstvenu zaštitu u predškolskoj ustanovi obavlja medicinska sestra - saradnik na poslovima unapređivanja preventivno-zdravstvene zaštite i medicinska sestra - saradnik na poslovima nege i preventivne zdravstvene zaštite, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obrazovanja i vaspitanja i propisima kojima se uređuje oblast zdravstvene zaštite.

Predškolska ustanova, radi ostvarivanja delatnosti iz člana 1. ovog pravilnika mora da obezbedi najmanje jednu medicinsku sestru - saradnika na poslovima nege i preventivne zdravstvene zaštite u svakom objektu predškolske ustanove koji ima do osam vaspitnih grupa celodnevnog programa, odnosno šesnaest grupa poludnevnog programa, bez obzira na uzrast dece.

Predškolska ustanova sa 72-80 vaspitnih grupa dece uzrasta od šest meseci do polaska u školu, bez obzira na trajanje programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, mora da obezbedi najmanje jednu medicinsku sestru - saradnika na poslovima unapređivanja preventivno-zdravstvene zaštite.

Član 3

Medicinska sestra - saradnik na poslovima unapređivanja preventivno-zdravstvene zaštite i medicinska sestra - saradnik na poslovima nege i preventivne zdravstvene zaštite, mogu obavljati te poslove ako imaju odobrenje za samostalni rad nadležne komore - licencu, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zdravstvene zaštite.

Medicinske sestre iz stava 1. ovog člana ostvaruju neposredan preventivni i zdravstveno-vaspitni rad sa decom - 85% radnog vremena.

Strukturu i raspored obaveza medicinske sestre iz stava 1. ovog člana u okviru radne nedelje utvrđuje ustanova godišnjim planom rada.

Član 4

Nega i preventivno-zdravstvena zaštita dece u predškolskoj ustanovi obuhvata:

- 1) programiranje, realizaciju i unapređivanje zdravstveno- vaspitnih aktivnosti, usmerenih ka usvajanju zdravih stilova života, u cilju očuvanja i unapređivanja zdravlja dece (lična i opšta higijena deteta, pravilno pranje ruku, higijena usta, zuba i kože, navike pravilne ishrane, upotreba toaleta, očuvanje zdravog okruženja i dr.);
- 2) praćenje opšteg stanja i ponašanja deteta u vaspitnoj grupi, pravovremeno reagovanje na promene, izdvajanjem deteta i pozivanjem roditelja, odnosno nadležne zdravstvene ustanove;
- 3) uzimanje osnovnih podataka o zdravstvenom stanju deteta od roditelja, odnosno staratelja, praćenje opšteg izgleda deteta (pregled kože i vidljivih sluzokoža, pregled na vašljivost kose, praćenje higijene odevnog i posteljnog rublja, merenje telesne temperature po potrebi, izdvajanje bolesne dece, obaveštavanje roditelja, pozivanje nadležne zdravstvene ustanove, i dr.);
- 4) praćenje ponašanja deteta za vreme hranjenja, igre, nege, odmora i uočavanje prisustva znakova koji upućuju na mogućnost postojanja zanemarivanja, zlostavljanja, odnosno zloupotrebe dece;
- 5) higijensko-epidemiološke mere koje medicinska sestra planira i realizuje na godišnjem, mesečnom, nedeljnjiom i dnevnom nivou u skladu sa epidemiološkom situacijom (praćenje i savetodavni rad sa osobljem kod održavanja čistoće, temperature, vlažnosti, provetrenosti i osvetljenosti svih prostorija u objektima, praćenje i savetodavni rad u vezi sa načinom pripremanja obroka u mlečnim kuhinjama, praćenje i savetodavni rad sa osobljem u oblasti dopremanja obroka iz proizvodnih kuhinja, načina serviranja, higijene prihvatanog kuhinjskog bloka, posuđa i inventara, praćenje i savetodavni rad sa osobljem kod održavanja higijene sanitarnih prostora, otklanjanje otpadnih materija i voda i dr.);
- 6) druge higijensko-epidemiološke mere, u skladu sa zakonom.

Član 5

O sprovođenju nege i preventivno-zdravstvene zaštite u predškolskoj ustanovi, medicinska sestra - saradnik na poslovima unapređivanja preventivno-zdravstvene zaštite i medicinska sestra - saradnik na poslovima nege i preventivne zdravstvene zaštite vodi evidenciju, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zdravstvene dokumentacije i evidencija.

Član 6

Nega i preventivno-zdravstvena zdravstvena zaštita u predškolskoj ustanovi sprovodi se prema Stručno-metodološkom uputstvu za sprovođenje nege i preventivne zdravstvene zaštite dece u predškolskoj ustanovi, koje je odštampano uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 7

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o preventivnoj zdravstvenoj zaštiti i stručnoj spremi zdravstvenih radnika u predškolskim ustanovama ("Službeni glasnik RS", broj 73/94).

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

STRUČNO-METODOLOŠKO UPUTSTVO ZA SPROVOĐENJE NEGE I PREVENTIVNO-ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DECE U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA

Ovim stručno-metodološkim uputstvom bliže se određuju zadaci predškolskih ustanova u sprovođenju Pravilnika o bližim uslovima i načinu ostvarivanja nege i preventivno-zdravstvene zaštite dece u predškolskoj ustanovi.

Propisima kojima se uređuje oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja i propisima kojima se uređuje oblast zdravstva, predviđeno je obavljanje i zdravstvene delatnosti u predškolskim ustanovama. Poslove sprovođenja nege i preventivno-zdravstvene zaštite obavljaju medicinske sestre - saradnici na poslovima unapređivanja preventivno-zdravstvene zaštite i medicinske sestre - saradnici na poslovima nege i preventivno-zdravstvene zaštite, koje imaju odobrenje za samostalni rad nadležne komore - licencu, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zdravstvene zaštite.

I. Aktivnosti na usvajanju zdravih stilova života, u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja deteta

Osnovni zadatak i prioritetni sadržaj rada u sprovođenju preventivno-zdravstvene zaštite u predškolskoj ustanovi je podrška razvijanju zdravih stilova života kod dece i zdravstveno-vaspitni rad sa roditeljima, odnosno starateljima dece, u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja i pravilnog rasta i razvoja dece. Zdravstveno vaspitanje obuhvata niz aktivnosti koje imaju za cilj promociju zdravlja i unapređenje zdravstveno-vaspitnog rada sa decom predškolskog uzrasta, vaspitnim osobljem i roditeljima, odnosno starateljima dece i to:

- unapređenje i očuvanje zdravlja i bezbednosti dece uzrasta do polaska u školu, razvoj zdravog okruženja i afirmaciju zdravih stilova života;
- zdravstveno-vaspitne aktivnosti, usmerene ka prevenciji rizičnog ponašanja i faktora rizika;
- sticanje pozitivnih navika kod dece, u vezi sa održavanjem opšte i lične higijene (higijena lica, ruku, usta i zuba i kože; upotreba toaleta; higijena odeće i obuće i dr.);
- zaštita životne sredine i zdravo okruženje u kome borave deca u predškolskoj ustanovi (higijena prostorija i okoline, otklanjanje otpadnih materija i voda i dr.);
- fizičko-rekreativne i druge aktivnosti koje doprinose očuvanju i unapređenju zdravlja deteta.

Aktivnosti na formiranju zdravih navika kod dece sprovode se:

- u okviru svih redovnih aktivnosti za vreme boravka deteta u predškolskoj ustanovi (održavanje higijene, ishrana, igra i dr.),

- primenom odgovarajućih oblika, metoda i sredstava zdravstveno-vaspitnog rada sa decom, porodicom i vaspitnim osobljem, prilagođenim odgovarajućem uzrastu dece.

Za formiranje zdravih navika kod dece, od značaja je aktivno učešće roditelja, odnosno staratelja deteta i timski rad sa vaspitnim osobljem.

II. Dnevni uvid u opšte stanje i ponašanje deteta

Prilikom dolaska deteta u predškolsku ustanovu nakon odsustva zbog bolesti, roditelj, odnosno staratelj dostavlja medicinskoj sestri ili vaspitaču grupe zdravstvenu potvrdu izdatu od strane pedijatra da dete može u kolektiv.

Ukoliko se pri prijemu posumnja ili primeti da dete nije za kolektiv, medicinska sestra preporučuje roditelju da vrati dete iz kolektiva i odvede na pregled kod pedijatra i sve to evidentira u dokumentaciji.

Osnovne mere koje medicinska sestra - saradnik sprovodi kod promene opšteg stanja deteta u jaslama, odnosno vrtiću su:

1. u slučaju promene u opštem stanju deteta:

- preuzima dete od vaspitača, izdvaja od ostale dece i prati opšte stanje deteta;
- sprovodi proces zdravstvene nege u skladu sa zdravstvenim stanjem deteta (merenje telesne temperature, nadoknada tečnosti, čišćenje nosnih šupljina od sekreta, umivanje);
- obaveštava roditelje o novonastaloj situaciji, radi preuzimanja deteta;
- po potrebi, obavlja konsultaciju sa službom hitne medicinske pomoći;
- kod dece sa povišenim zdravstvenim rizikom (sklonost ka razvoju febrilnih konvulzija i druga hronična nezarazna oboljenja) reaguje u skladu sa pisanim uputstvom pedijatra, obaveštava roditelje i po potrebi službu hitne medicinske pomoći;
- ukoliko uputstva ordinirajućeg pedijatra nisu dostavljena (u slučaju prve epizode oboljenja koja se manifestuje tokom boravka deteta u predškolskoj ustanovi), poziva službu hitne medicinske pomoći, prati uputstva lekara i obaveštava roditelje, odnosno staratelje deteta.

2. u stanju vitalne ugroženosti deteta:

- ukazuje prvu pomoć detetu, dok drugo lice poziva službu hitne medicinske pomoći i roditelja, odnosno staratelja;
- postupa po preporukama lekara iz službe hitne medicinske pomoći, do trenutka dolaska medicinske ekipe u predškolsku ustanovu i stručnog zbrinjavanja deteta;
- obaveštava nadležne u predškolskoj ustanovi.

3. u slučaju fizičkog povređivanja (pada, posekotine, uboda, grebotine, kontuzione povrede, sumnje na prelom ili uganuće i dr.):

- ukazuje prvu pomoć, štiti, odnosno imobiliše povređeno mesto;
- obaveštava službu hitne medicinske pomoći i vrši nadzor nad detetom do njenog dolaska;
- medicinska sestra ili drugo lice obaveštava roditelja, odnosno staratelja deteta o nastaloj povredi;
- obaveštava nadležne u predškolskoj ustanovi.

O svakoj promeni zdravstvenog stanja deteta ili povredi koja iziskuje odlazak deteta u zdravstvenu ustanovu, medicinska sestra - saradnik obaveštava nadležne u predškolskoj ustanovi.

U situacijama kada služba hitne medicinske pomoći preuzeće dete, u pratnji deteta ide roditelj odnosno staratelj, vaspitač, ili druga osoba iz predškolske ustanove koju dete poznaje.

Medicinska sestra - saradnik evidentira u medicinsku dokumentaciju sve preduzete mere, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zdravstvene dokumentacije i evidencija.

Ostale situacije:

Poštujući dobrobit deteta, roditelj, odnosno staratelj prilikom upisa deteta u predškolsku ustanovu, informiše medicinsku sestruru - saradnika o zdravstvenom stanju i specifičnim potrebama i zdravstvenim rizicima deteta, koji nisu navedeni u ličnom kartonu deteta, i to:

- u slučaju kada postoji **preosetljivost deteta** na lek, namirnicu, gotovu hranu, ubod insekta i slično, a što nije naznačeno u ličnom kartonu deteta, roditelj, odnosno staratelj informiše medicinsku sestruru o tome, i potom dostavlja mišljenje pedijatra o neophodnom higijensko-dijjetetskom režimu u toku boravka deteta u predškolskoj ustanovi;
- kod deteta **sa hroničnom nezaraznom bolesti**, zbog koje može u toku boravka deteta u predškolskoj ustanovi doći do pogoršanja zdravstvenog stanja, roditelj, odnosno staratelj medicinskoj sestri dostavlja stručno mišljenje i uputstva izabranog pedijatra o merama koje treba sprovesti u toku boravka deteta u predškolskoj ustanovi;
- prilikom upisa deteta sa hroničnim nezaraznim bolestima ili sa invaliditetom u predškolsku ustanovu, roditelj, odnosno staratelj upoznaje medicinsku sestruru - saradnika u objektu u kome se vrši prijem deteta sa zdravstvenim stanjem deteta, radi planiranja i pripreme prostora, sprovodenja neophodnog higijensko-dijjetetskog režima i neophodne nege deteta.

U slučaju **pojave vašljivosti** kosmatog dela glave kod deteta, medicinska sestra - saradnik obaveštava roditelja, odnosno staratelja i izoluje dete iz vaspitne grupe do dolaska roditelja, odnosno staratelja. Nakon sprovedenih mera prema uputstvu izabranog pedijatra, roditelj, odnosno staratelj dostavlja potvrdu izabranog pedijatra da dete može da boravi u kolektivu.

U slučaju **sumnje na pojavu zarazne bolesti** ili dobijene informacije od nadležne zdravstvene ustanove da postoji sumnja ili potvrda zarazne bolesti, medicinska sestra - saradnik sprovodi potrebne protivepidemijske mere u objektu, u skladu sa zakonom.

III. Dnevni uvid u higijenski status deteta

Dnevni uvid u higijenski status deteta podrazumeva:

- neposredni uvid u higijenu kose, vidljivih sluzokoža i kože, higijenu odeće i obuće, na prijemu deteta ili u toku dana;
- održavanje dnevne higijene tela, lica i ruku deteta (pri čemu se za brisanje koriste papirni ubrusi za jednokratnu upotrebu ili se ruke suše pomoću toplog vazduha), održavanje čistoće i prolaznosti nosnih šupljina, posebno kod dece uzrasta od 6 do 12 meseci;
- praćenje sprovođenja nege deteta uzrasta od 6 do 24 meseca, postupka pranja ruku, pranja i presvlačenja, procesa odlaganja prljavog rublja, kao i higijene prostora i pribora koji se koriste;
- praćenje i podrška osamostaljivanja dece u procesu održavanja lične higijene i praćenje održavanja higijene prostora i pribora koji se koriste.

IV. Dnevno, mesečno i godišnje praćenje higijenskih uslova

Praćenje ostvarivanja higijenskih uslova vrši se proverom:

- održavanja čistoće, temperature, vlažnosti, provetrenosti i osvetljenosti prostorija;
- pravilnog čišćenja i dezinfekcije prostora i igrovnog materijala;
- higijenske ispravnosti i načina dopremanja, serviranja i kvaliteta hrane iz mlečne i prihvatske kuhinje;
- higijene prihvatskog kuhinjskog bloka, posuđa i inventara;
- lične i opšte higijene zaposlenih na serviranju obroka;
- higijene sanitarnih prostorija za decu i odrasle;
- higijenske ispravnosti vode za piće;
- distribucije čistog i prljavog posteljnog rublja i pelena;
- lične higijene vaspitnog osoblja, posebno lične higijene ruku i upotrebe radne odeće i obuće.

V. Vođenje dokumentacije i evidencije

U predškolskoj ustanovi, vodi se propisana zdravstvena dokumentacija o ostvarivanju nege i preventivno-zdravstvene zaštite i dostavljaju izveštaji nadležnom zavodu za javno zdravlje, na način propisan zakonom.

Za prijem deteta u predškolsku ustanovu izabrani lekar -pedijatar izdaje zdravstvenu potvrdu i overava karton deteta za boravak u predškolskoj ustanovi, sa potvrdom o vakcinalnom statusu deteta, u skladu sa zakonom.

